

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

**ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ
ГАЛУЗІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Theory and methods of teaching natural science in primary school

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

тип дисципліни _____ нормативна _____

мова викладання _____ українська _____

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія та методика навчання природничої освітньої галузі у початковій школі» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузей знань А Освіта, спеціальності А3 Початкова освіта Освітньої програми Початкова освіта.

«28» 02 2025 р. 19 с.

Розробник: Філімонова Тетяна Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти.

Текст освітньої програми «Початкова освіта» Філімонова Т.В., канд. пед. наук, доцент

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Теорія та методика навчання природничої освітньої галузі у початковій школі» розглянуто на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол № 8 від «28» березня 2025 р.

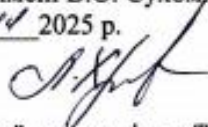
Завідувач кафедри

Світлана Якименко

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Теорія та методика навчання природничої освітньої галузі у початковій школі» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол № 3 від «6» березня 2025 р.

Голова

Людмила Хрящевська

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Теорія та методика навчання природничої освітньої галузі у початковій школі» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій Лабарткава

Робочу програму навчальної дисципліни «Теорія та методика навчання природничої освітньої галузі у початковій школі» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 3 від «26» 03 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій Слободян

© НУК, 2025

© Філімонова Т.В., 2025

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	4
<i>1. Опис навчальної дисципліни</i>	5
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни</i>	6
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни</i>	6
<i>4. Очікувані результати навчання</i>	6
<i>5. Програма навчальної дисципліни</i>	7
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування</i>	14
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	15
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	17
<i>9. Засоби навчання</i>	18
<i>10. Рекомендовані джерела інформації</i>	19

ВСТУП

Анотація

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Теорія та методика навчання природничої освітньої галузі у початковій школі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності А3 Початкова освіта за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта».

Метою дисципліни є формування компетентностей в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічної та інших ключових компетентностей шляхом опанування знань, умінь і способів діяльності, розвитку здібностей, які забезпечують успішну взаємодію з природою, формування основи наукового світогляду і критичного мислення, становлення відповідальної, безпечної і природоохоронної поведінки здобувачів освіти у навколишньому світі на основі усвідомлення принципів сталого розвитку.

Ключові слова: природнича освітня галузь, навколишнє середовище, дослідницька діяльність молодших школярів, Нова українська школа.

Abstract

The programme of study of the normative discipline ‘Theory and Methods of Teaching Natural Sciences in Primary School’ is drawn up in accordance with the educational and professional programme for bachelors of speciality A3 Primary Education under the educational and professional programme ‘Primary Education’.

The aim of the discipline is to develop competencies in the field of natural sciences, engineering and technology, environmental and other key competencies through the acquisition of knowledge, skills and methods of activity, development of abilities that ensure successful interaction with nature, formation of the basis of scientific outlook and critical thinking, formation of responsible, safe and environmental behaviour of students in the world based on awareness of the principles of sustainable development.

Key words: natural science education, environment, research activities of junior schoolchildren, New Ukrainian School.

.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	А Освіта	Обов'язкова	
Модулів –1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		3-й	3-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	А3 Початкова освіта ОП (Початкова освіта)	Семестр	
		6-й	6-й
		Лекцій	
		30 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	12 год.
		Лабораторні	
Загальна кількість годин – 150		0 год.	0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4;	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		90 год	126 год
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: екзамен	
Самостійної роботи студента – 6		Форма контролю: усна	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу: підготовка майбутніх вчителів початкової школи до формування природничої компетентності молодших школярів, ознайомлення з екологічною системою «людина – навколишній світ»; вивчення особливостей навчання природничої освітньої галузі в початковій школі, формування професійної компетенції в галузі екологічної освіти.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Вивченню навчальної дисципліни «Теорія та методика навчання природничої освітньої галузі у початковій школі» передувало вивчення таких дисциплін як: «Педагогіка», «Дидактика початкової освіти», «Методика виховної роботи у початковій школі», «Педагогічна майстерність вчителя початкової школи», «Теорія та методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі у початковій школі».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

КЗ-9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

II. Фахові:

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно- літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні основи навчання природничої освітньої галузі у початковій школі

Змістовий модуль 1. Методологічні основи навчання природничої освітньої галузі

Тема 1. Методика навчання природничої освітньої галузі як педагогічна наука та її місце в системі підготовки студентів.

1. Мета, предмет і завдання методики навчання природознавства в початкових класах.

2. Зв'язок методики з іншими науками.

3. Основні історичні етапи становлення методики навчання природознавства в початковій школі.

4. Місце природничої освітньої галузі в Державному стандарті початкової загальноосвітньої школи.

Література [2], стор. 9–17; [3], стор. 7–29.

Тема 2. Історія вивчення природничої освітньої галузі в початковій ланці освіти.

1. Описовий період розвитку та становлення методики навчання природничої освітньої галузі.

2. Науково-практичний етап історії розвитку методики навчання природничої освітньої галузі.

3. Сучасний стан розвитку методики навчання природничої освітньої галузі.

4. Інноваційні процеси розробки змісту методики природничої освітньої галузі. Внесок у розвиток методики навчання природничої освітньої галузі видатних методистів.

Література [1], стор. 6–17; [2], стор. 20–36.

Тема 3. Нормативні документи щодо навчання природничої освітньої галузі в початковій школі.

1. Вимоги Державного стандарту до реалізації в початковій школі природничої освітньої галузі.
 2. Аналіз змісту програм початкової школи щодо вивчення в початковій школі природничої освітньої галузі.
 3. Реалізація природничої освітньої галузі в змісті підручників «Я досліджую світ».
 4. Особливості планування роботи вчителя в контексті навчання молодших школярів природничої освітньої галузі.
- Література* [1], стор. 26–47; [3], стор. 46–75.

Змістовий модуль 2. Наукові засади методики викладання природничої освітньої галузі

Тема 1. Зміст і система побудови вивчення природничої освітньої галузі в початковій школі

1. Зміст вивчення природничої освітньої галузі в початковій школі:
 - 1.1 Еко-поняття «людина-навколишнє середовище».
 - 1.2 Структура взаємодії людини з оточуючим світом.
 2. Вікові особливості взаємодії з навколишнім світом молодших школярів:
 - 2.1 Особливості фізіологічної взаємодії.
 - 2.2 Специфіка психологічних відношень.
 - 2.3 Типологія поведінкових взаємовідношень.
 3. Дидактичні завдання навчання природничої освітньої галузі в початковій школі: освітні, розвивальні, виховні.
 4. Формування в учнів природничої компетентності; науково-природничої картини світу, екологічної грамотності та естетичної культури.
- Література* [2], стор. 41–63; [3], стор. 78–95.

Тема 2. Види знань, що засвоюють молодші школярі під час вивчення курсів «Природознавство», «Я досліджую світ».

1. Методика формування та розвитку природничих уявлень і понять у початковій школі
 2. Види знань, що засвоюють молодші школярі під час вивчення курсів «Природознавство» (3-4 кл.) та «Я досліджую світ» (1-4 кл.).
 3. Реалізація ключових компетентностей (природничої та екологічної), які мають свою специфіку залежно від конкретної галузі, предмета, через комплекс компетенцій, вікових можливостей учнів.
 4. Змістові лінії природничої освітньої галузі в інтегрованому курсі «Я досліджую світ».
 5. Форми оволодіння знаннями молодшими школярами: факти, уявлення, поняття, оцінні та методологічні знання, їх об'єктивна сутність. Уявлення як форма засвоєння знань.
 6. Умови і методика формування природничих уявлень у молодших школярів.
 7. Поняття як форма засвоєння знань. Умови та методика формування природничих понять у молодших школярів.
- Література* [5], стор. 5–40; [3], стор. 96–118.

Тема 3. Екологізація змісту природничої освітньої галузі

1. Формування у молодших школярів екологічної компетентності.
 2. Реалізація екологічної освіти в змісті курсу початкової школи «Я досліджую світ».
- Література* [2], стор. 102–134; [5], стор. 10–36.

Змістовий модуль 3. Особливості методики викладання природознавчої освітньої галузі в початковій школі

Тема 1. Методи та прийоми навчання природничої освітньої галузі у початкових класах

1. Класифікація методів навчання природничої освітньої галузі.

1.1 Словесні методи навчання природничої освітньої галузі.

1.2 Наочні методи ознайомлення молодших школярів з навколишнім середовищем.

1.3 Практичні методи опанування змістом природничої освітньої галузі.

2. Особливості організації спостережень молодших школярів як конкретнопредметного методу пізнання природи.

3. Інноваційні методи навчання природничої освітньої галузі.

4. Фактори вибору методів навчання природничої освітньої галузі.

Література [4], стор. 88–102.

Тема 2. Форми організації навчання природничої освітньої галузі у початкових класах

1. Характеристика форм навчання природничої освітньої галузі в початковій школі.

2. Типологія та структура уроків природничої освітньої галузі, вимоги до їх організації і проведення.

3. Особливості підготовки вчителя до уроку природничої освітньої галузі.

4. Форми позаурочної і позакласної роботи навчання природничої освітньої галузі у початкових класах.

5. Схема аналізу уроку природничої освітньої галузі.

Література [2], стор. 146–169.

Тема 3. Засоби навчання природничої освітньої галузі. Методика їх використання.

1. Сутнісна характеристика засобів наочності вивчення молодшими школярами природничої освітньої галузі.

2. Аналіз природознавчої складової підручників курсу «Я досліджую світ» в початковій школі.

3. Навчання природничої освітньої галузі засобами дидактичного матеріалу. Використання у початковій школі засобів усної народної творчості навчання природничої освітньої галузі.

4. Особливості організації в початковій школі екологічних ігор.

Література [2], стор. 170–1197; [5], стор. 100–136.

Змістовий модуль 4. Вивчення природничої освітньої галузі учнями в умовах НУШ

Тема 1. Зміст навчальних курсів «Природознавство» та «Я досліджую світ» в початкових класах.

1. Основні принципи відбору змісту і побудови курсу «Природознавство», «Я досліджую світ».

2. Сутність освітніх, розвивальних і виховних цілей курсу «Природознавство» в початковій школі.

3. Основні принципи відбору змісту та послідовності вивчення навчального матеріалу з курсу «Природознавство» для початкових класів.

3.1. Зміст курсу «Природознавство» в сучасній початковій школі. Компоненти змісту навчального предмета, їх втілення у предметному і процесуальному змісті природознавства початкової школи.

3.2. Пропонований зміст, обов'язкові та очікувані результати навчання природничої освітньої галузі Типової освітньої програми початкової освіти цикл (1-2 класи) під керівництвом Р.Б.Шияна.

4. Зміст навчання, очікувані результати навчання природничої освітньої галузі в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти під керівництвом О. Я. Савченко.

Література [4], стор. 36–78.

Тема 2. Методика формування дослідницької діяльності молодших школярів.

1. Проблема дослідницьких умінь в педагогічній літературі.

2. Сутнісно-структурний аналіз дослідницьких умінь.

3. Дослідницька діяльність молодших школярів як творчість та основа формування дослідницьких умінь.

4. Особливості організації спостережень, ведення щоденників, календарів природи.

Організація і проведення екскурсій.

Література [6], стор. 6–33.

Тема 3. Матеріальна база навчання природничої освітньої галузі в умовах Нової української школи

1. Особливості організації матеріальної бази школи з навчання природничої освітньої галузі.

2. Структурування матеріальної бази школи навчання природничої освітньої галузі.

2.1 Особливості обладнання природознавчого осередку в умовах Нової української школи.

2.2 Методика організації діяльності на географічному майданчику.

2.3 Організація проведення практичних занять на навчально-дослідній ділянці школи.

3. Значення матеріальної бази школи навчання природничої освітньої галузі

Література [6], стор. 34–78.

Змістовий модуль 5. Форми та методи контролю знань, умінь та навичок. Матеріальна база навчання природознавства

Тема 1. Форми та методи контролю навчання природничої освітньої галузі в початковій школі

1. Особливості здійснення контролю навчальних досягнень учнів з природничої освітньої галузі.

2. Система оцінювання навчальних досягнень молодших школярів з природничої освітньої галузі.

3. Формувальне оцінювання в контексті навчання природничої освітньої галузі.

4. Застосування інноваційних підходів перевірки якості знань, умінь та навичок ознайомлення молодших школярів з оточуючим середовищем.

Література [6], стор. 86–125.

Тема 2. Організація позаурочної та позакласної роботи учнів з природознавства у початковій школі

1. Суть позаурочної та позакласної роботи природничого змісту як форми організації освітнього процесу.

2. Спільні та відмінні ознаки.

3. Зміст, методи, засоби та форми організації позаурочної та позакласної роботи з природознавства.

Література [3], стор. 186–235.

Тема 3 Особливості навчання природознавству у малокомплектній школі

1. Малокомплектна початкова школа та її місце у системі початкової освіти.

2. Особливості організації навчально-виховного процесу та проведення самостійної роботи в класах-комплектах.

3. Обладнання до уроків з природознавства в курсі ЯДС для малокомплектної школи. Планування уроків.

Література [1], стор. 236–290.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1. Загальні основи навчання природничої освітньої галузі у початковій школі										
Змістовий модуль 1. Методологічні основи навчання природничої освітньої галузі										
Тема 1. Методика навчання природничої освітньої галузі як педагогічна наука та її місце в системі підготовки студентів.	10	2	2	–	6	10	2	0	–	8
Тема 2. Історія вивчення природничої освітньої галузі в початковій ланці освіти.	10	2	2	–	6	10	0	0	–	10
Тема 3. Нормативні документи щодо навчання природничої освітньої галузі в початковій школі.	10	2	2	–	6	10	0	2	–	8
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	30	6	6	–	18	30	2	2	–	26
Усього годин	30	6	6	–	18	30	2	2	–	26
Змістовий модуль 2. Наукові засади методики викладання природничої освітньої галузі										
Тема 1. Зміст і система побудови вивчення природничої освітньої галузі в початковій школі.	10	2	2	–	6	10	0	2	–	8
Тема 2. Види знань, що засвоюють молодші школярі під час вивчення курсів «Природознавство», «Я досліджую світ».	10	2	2	–	6	10	0	0	–	10
Тема 3. Екологізація змісту природничої освітньої галузі.	10	2	2	–	6	10	2	0	–	8
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	30	6	6	–	18	30	2	2	–	26
Усього годин	30	6	6	–	18	30	2	2	–	26
Змістовий модуль 3. Особливості методики викладання природознавчої освітньої галузі в початковій школі										
Тема 1. Методи та прийоми навчання природничої освітньої галузі у початкових класах.	10	2	2	–	6	10	2	0	–	8
Тема 2. Форми організації навчання природничої освітньої галузі у початкових класах.	10	2	2	–	6	10	0	2	–	8

Тема 3. Засоби навчання природничої освітньої галузі. Методика їх використання.	10	2	2	–	6	10	2	0	–	8
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	30	6	6	–	18	30	4	2	–	24
<i>Усього годин</i>	30	6	6	–	18	30	4	2	–	24
Змістовий модуль 4. Вивчення природничої освітньої галузі учнями в умовах НУШ										
Тема 1. Зміст навчальних курсів «Природознавство» та «Я досліджую світ» в початкових класах.	10	2	2	–	6	10	0	2	–	8
Тема 2. Методика формування дослідницької діяльності молодших школярів.	10	2	2	–	6	10	2	0	–	8
Тема 3. Матеріальна база навчання природничої освітньої галузі в умовах Нової української школи.	10	2	2	–	6	10	0	2	–	8
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	30	6	6	–	18	30	2	4	–	24
<i>Усього годин:</i>	30	6	6	–	18	30	2	4	–	24
Змістовий модуль 5. Форми та методи контролю знань, умінь та навичок. Матеріальна база навчання природознавства										
Тема 1. Форми та методи контролю навчання природничої освітньої галузі в початковій школі	10	2	2	–	6	10	0	2	–	8
Тема 2. Організація позаурочної та позакласної роботи учнів з природознавства у початковій школі	10	2	2	–	6	10	2	0	–	8
Тема 3 Особливості навчання природознавству у малокомплектній школі	10	2	2	–	6	10	0	0	–	10
<i>Разом за змістовим модулем 5</i>	30	6	6	–	18	30	2	2	–	26
<i>Усього годин</i>	30	6	6	–	18	30	2	2	–	26
<i>Разом за курсом</i>	150	30	30	0	90	150	12	12	0	126

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Методика навчання природничої освітньої галузі як педагогічна наука та її місце в системі підготовки студентів.	2	0
2	Історія вивчення природничої освітньої галузі в початковій ланці освіти.	2	0
3	Нормативні документи щодо навчання природничої освітньої галузі в початковій школі.	2	2
4	Зміст і система побудови вивчення природничої освітньої галузі в початковій школі.	2	2
5	Види знань, що засвоюють молодші школярі під час вивчення курсів «Природознавство», «Я досліджую світ».	2	0
6	Екологізація змісту природничої освітньої галузі.	2	2
7	Методи та прийоми навчання природничої освітньої галузі у початкових класах.	2	0
8	Форми організації навчання природничої освітньої галузі у початкових класах.	2	2
9	Засоби навчання природничої освітньої галузі. Методика їх використання.	2	0
10	Зміст навчальних курсів «Природознавство» та «Я досліджую світ» в початкових класах.	2	2
11	Методика формування дослідницької діяльності молодших школярів.	2	0
12	Матеріальна база навчання природничої освітньої галузі в умовах Нової української школи.	2	2
13	Форми та методи контролю навчання природничої освітньої галузі в початковій школі	2	2
14	Організація позаурочної та позакласної роботи учнів з природознавства у початковій школі	2	0
15	Особливості навчання природознавству у малокомплектній школі	2	0
	<i>Разом</i>	30	12

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – **1-2 год. /1 заняття;**
- написання рефератів – **15 год. /1 роботу;**
- підготовка до контрольних заходів – **15 год. /1 захід**
- підготовка проєктних (самостійних) завдань - **3–5 год. /1 проєкт.**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	30	12
2	Реферат	15	45
3	Підготовка до контрольних заходів	15	15
4.	Виконання проєктних(самостійних) завдань*	30	54
	<i>Разом</i>	90	126

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

- 1) на лекційних заняттях:
 - лекція;
 - пояснення;
 - дискусія;
 - диспут;
 - ілюстрування;
 - демонстрація;
 - відеометод;
 - майстер-клас
- 2) на семінарських заняттях:
 - практична робота;
 - фронтальне опитування;
 - частково-пошуковий метод;
 - спостереження.
 -

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді;
- проєктні (самостійні) роботи;
- контрольна робота;
- реферати.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проектні (самостійні роботи), реферат, контрольна робота (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проектних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Усні відповіді на семінарських заняттях	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної/ некоректної термінології.
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (15 відповідей по 2 бали ДФН), 12 балів (6 відповідей по 2 бали ЗФН).</i>

Самостійна (проектна) робота	Критерії оцінювання
3	Студент правильно виконує завдання в установленний термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
2	Студент правильно виконує завдання в установленний термін, презентує

	аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
1,5	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
1	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
0,5	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (5 робіт по 3 бали ДФН), 30 балів (10 робіт по 3 бали ЗФН).</i>

Контрольна робота	Критерії оцінювання
ДФН 15 ЗФН 18-15	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє брехню в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 14-10 ЗФН 14-11	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 9-5 ЗФН 10-8	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 4-3 ЗФН 7-5	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 3-1 ЗФН 4-1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Роботаневиконувалася.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів для ДФН, 18 бали для ЗФН</i>

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	15x2 бали = 30 балів	6x2 бали = 12 балів
Самостійна (проектна) робота	5x3 бали = 15 балів	10x3 бали = 30 балів
Контрольна (письмова) робота	1x15 балів=15 балів	1x18 бали = 18 бали
Всього	60	60

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Відповідь на семінарському занятті	2	-	0
		-	0	Самостійна (проектна) робота	3
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	2	-	0
		-	0	-	0
	Т3	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	2
		Самостійна (проектна) робота	3	Самостійна (проектна) робота	3
ЗМ2	Т1	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	2
		-	0	-	0
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	2	-	0
		-	0	Самостійна (проектна) робота	3
	Т3	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	2
		Самостійна (проектна) робота	3	Самостійна (проектна) робота	3
ЗМ 3	Т4	Відповідь на семінарському занятті	2	-	0
		-	0	Самостійна (проектна) робота	3
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	2
		-	0	-	0

	Т3	Відповідь на семінарському занятті	2	-	0
		Самостійна (проектна) робота	3	Самостійна (проектна) робота	3
ЗМ 4	Т1	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	2
		-	0	-	0
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	2	-	0
		-	0	Самостійна (проектна) робота	3
	Т3	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	2
		Самостійна (проектна) робота	3	Самостійна (проектна) робота	3
ЗМ 5	Т1	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	2
		-	0	-	0
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	2	-	0
		-	0	Самостійна (проектна) робота	3
	Т3	Відповідь на семінарському занятті	2	-	0
		Самостійна (проектна) робота	3	Самостійна (проектна) робота	3
Контрольна робота			15	Контрольна робота	18
Підсумковий контроль		Екзамен	40	Екзамен	40
Сума			100		100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять послужать передусім мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (навчальні кінофільми, а також інтерв'ю, виступи тощо як фактографічний матеріал).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечних фонд Університету та електронні репозитарії світу.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Байбара Т. М. Методика навчання природознавства. К: Веселка, 1998. 334с.
2. Гільберг Т.Г. Методика навчання інтегрованого курсу "Я досліджую світ" у 1-2 класах загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу. Навчально-методичний посібник. Київ: Генеза, 2020.256 с.
3. Гільберг Т.Г. Методика навчання інтегрованого курсу "Я досліджую світ" у 3-4 класах загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу. Навчально-методичний посібник. Київ: Генеза, 2020.240 с.
4. Нова українська школа: поради для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
5. Юрченко О.М. Інтегровані уроки тематичних тижнів. Лайфхаки для вчителя НУШ. Я досліджую світ. 1 клас. Х.: Вид. група «Основа», 2019. 141 с.
6. Я досліджую світ. Частина 1: посібник для вчителя з інтегрованого курсу для 1 кл. закладів загальної середньої освіти (у двох частинах) /Т. В. Воронцова, В. С. Пономаренко, О. Л. Хомич, І. В. Гарбузюк, Н. В. Андрук, К. С. Василенко. К.: Видавництво «Алатон», 2018. 432 с.

Допоміжна література

1. Державний стандарт початкової освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87). Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/59891/
2. Концепція Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html>)
3. Наказ «Про затвердження типових овітніх програм для 1-2 кл. заг. сер. освіти № 1272 від 08.10.2019. 5. Наказ «Про затвердження типових овітніх програм для 3-4 кл. заг. сер. освіти № 1273 від 08.10.2019.
4. Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти І ступеня (Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407).

Інформаційні ресурси в інтернет

- <http://www.mon.gov.ua/> - Міністерство освіти та науки України.
<http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
<http://scholar.google.com/>; <http://www.scirus.com/srsapp> - пошукові системи (виключно наукова інформація).